

sb. z. a n. O b a n i ž š í s o u d y uznaly dle žaloby. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde,

v d ů v o d e c h:

Dovolání napadá rozsudek dovolacími důvody §u 503 čís. 2 a 4 c. ř. s., leč neprávem. Prováděje důvod druhý míní dovolatel, že nařízení vlády republiky Československé ze dne 24. června 1920, čís. 395 sb. z. a n., jehož platnost byla prodloužena nařízením ze dne 30. prosince 1920, čís. 694 sb. z. a n. a potomními nařízeními čís. 218/1921, 498/1921 na dobu další, nelze použiti na tento případ, ježto dovolatel přijal žalobce do svých služeb jako obchodního pomocníka s úmluvou 1měsíční výpovědi v lednu 1921, tedy potom, kdy ono nařízení nabylo platnosti a nařízení to se tudíž na tento služební poměr nevztahuje, neboť, mělo-li by platiti i pro pozdější služební poměry, bylo by musilo býti výslovně stanoveno, že jsou neplatny i příští, jemu odporující úmluvy stran, jak stanoví na př. § 7 zákona o ochraně nájemníků a pod. Dovolatel není však v právu, neboť doslov čl. III. nař. a v něm nově upravený text §u 2 (1) nařízení čís. 108/1919 nezůstává pochybnosti o tom, že se nařízení to vztahuje na veškeré služební poměry dle zákona o obchodních pomocnících, ať v době vydání jeho již trvaly nebo teprve později vzešly. Tímto předpisem zavádí se výpověď po rozumu §u 20 (1) zákona o obch. pom., není-li smluvna výpověď delší, jakožto norma povahy donucovací, čímž důsledně jest vyjádřeno, že po dobu platnosti tohoto nařízení i příští tomu odporující úmluvy jsou neplatny, ježto v tomto ohledu smluvní volnost stran byla právě suspendována. Dovolatel není dále v právu, popíraje ústavní platnost těchto nařízení. Dle §u 3 zmocňovacího zákona ze dne 15. dubna 1920 čís. 337 sb. z. a n. podléhají ovšem vládní nařízení, na základě tohoto zákona vydaná, dodatečnému schválení Národního shromáždění nebo Stálého výboru dle §u 54 úst. listiny a pozbývají platnosti, nebyla-li ve lhůtě tímto paragrafem stanovené k tomuto schválení předložena a to ihned od té doby, kdy se tak státi mělo. Pravidelně dlužno však na tom trvati, že nařízení platí potud, pokud jejich neplatnost nebyla prohlášena vyhláškou, již vláda dle téhož §u pod svou ústavní zodpovědností povinna jest ve sbírce zákonů a nařízení uveřejniti. V projednávaném případě však Nejvyšší soud přes to zavedl vhodné šetření a zjistil dotazem na sněmovní kancelář poslanecké sněmovny Národního Shromáždění, že předpisu §u 3 zákona zmocňovacího bylo náležitě vyhověno, neboť vládní nařízení, která v projednané při přicházejí v úvahu, byla v předepsané lhůtě předložena k ústavnímu schválení a to: nařízení čís. 395/1920, vyhlášené dne 30. června 1920, dne 3. července 1920 a nařízení čís. 694/1920, vyhlášené dne 30. prosince 1920, dne 8. ledna 1921.

Čís. 2736.

V řízení o žalobě podle §u 41 zák. o společnostech s r. o. může soud přezkoumávati platnost usnesení jen po stránce formální, a nikoliv také po stránce věcné.

Jednatel, jenž nebyl zřízen společenskou smlouvou, má v případě odvolání náhradní nároky pouze dle smlouvy, která s ním byla dojednána a odvoláním porušena, kdežto jednatel, zřízený společenskou smlouvou, bylo-li odvolání omezeno na důležité příčiny, má náhradní nárok již tenkrát, když odvolání se stalo bez takovéto příčiny. Důležitost těchto příčin zkoumá soud v řízení o žalobě dle §u 41 zákona o společnostech s r. o. toliko po stránce formální, v řízení o případné žalobě o náhradu škody pak i po stránce věcné.

(Rozh. ze dne 19. června 1923, Rv I 1440/22.)

Žaloba odvolaného jednatele společnosti s r. o., by bylo prohlášeno zmatečným usnesení valné hromady, jímž byl odvolán, byla o b ě m a n i ž š í m i s o u d y zamítnuta, o d v o l a c í m s o u d e m z těchto důvodů: Pokud se týče odvolacího důvodu nesprávného právního posouzení spatřuje je odvolatel v tom, že soud první stolice, rozhoduje tuto rozepři, nesprávně vyložil ustanovení §u 41 čís. 1 odstavce druhý zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. Oproti soudu první stolice, jenž vychází s právního hlediska, že soud může přezkoumávati platnost usnesení společníků po stránce pouze formální, zastává odvolatel náhled, že usnesení §u 41 čís. 1 odstavce druhý uvedeného zákona, jež nutno vykládati v souvislosti s ustanovením §u 16 téhož zákona, bylo utvořeno na ochranu menšinových práv společníků a že proto, má-li býti těmto menšinovým právům zjednána průchod, musí soudu příslušet i právo, by zkoumal platnost usnesení společnosti i po stránce věcné. Avšak s výkladem, kterého se dostalo v první stolici ustanovení §u 41 čís. 1 odstavce druhý zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. dlužno souhlasiti, poněvadž odpovídá jak doslovu tak i duchu zákona. V případě, o něž tu jde, opírá odvolatel svůj žalobní nárok, směřující k tomu, by bylo zrušeno ustanovení valné hromady žalované společnosti, jediné o to, že dle společenské smlouvy (odst. XI.) nemohl býti z jednatele ského místa bez důležitých příčin odvolán a že takovýchto důležitých důvodů pro jeho odstranění společníci neměli, poněvadž poklesky, jež si bežou společníci za záminku k jeho odstranění z vůdčího místa, se nestaly a mu nebyly dokázány. Aby však byl proveden dukaz o tom, že byly závažné důvody pro odstranění odvolatele z jednatele ského místa, nebylo naprosto třeba. Vždyť již sám doslov §u 41 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. zák., mluvě o prohlášení usnesení zmatečným, poukazuje na to, že soud k takovéto žalobě nemůže přezkoumávati věcný základ usnesení valné hromady ve všech směrech, jmenovitě po stránce průvodní, nýbrž je jen co do vzniku (§ 41 čís. 1 odstavce první uvedeného zákona) a obsahu jeho (§ 41 čís. 1 odstavce druhý téhož zákona) porovnatí se zákonem a smlouvou společenskou. Kdyby byl zákon chtěl připustiti všestranné přezkoumání usnesení valné hromady, jmenovitě i otázky průvodní, nebyl by nazval žalobu žalobou o prohlášení usnesení zmatečným, poněvadž v řízení o zmatečnosti dlužno pouze zkoumati, zda jsou tu určité, zákonem vytčené důvody zmatečnosti. Bylo-li ustanovení jednatele odvoláno, dlužno v tom spatřovati jen

správní úkon společnosti, který je podroben jejímu samosprávnému usnášení se. Má-li jednatel dostáti svým povinnostem, musí míti nejen odborné vědomosti, nýbrž musí se těšiti i důvěře společníků. Že pak, jsou-li správné důvody, jež vedly k odstranění odvolatele z místa jednatele, je tím důvěra ostatních společníků k odvolateli podkopána, netřeba zvláště zdůrazňovati a nelze proto usnesení valné hromady, je-muž odvolatel odporuje, praničeho vytknouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, v němž jsou uplatňovány dovolací duvody §u 503 čís. 2 a 4 c. ř. s., postrádá oprávněnosti. Věc byla nižšími soudy a zejména také odvolacím soudem posouzena po právní stránce docela správně. Dovolací soud sdílí plně názor nižších soudů, že v řízení o žalobě podle §u 41 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák., může soud přezkoumávati platnost usnesení jen po stránce formální a nikoliv také po stránce věcné. Plyne to, jak správně doličily nižší soudy, z povahy této žaloby, jejímž základem jest jednak porušení formálních předpisů, jež zákonem nebo společenskou smlouvou jsou stanoveny, by usnesení platně vzniklo, jednak porušení hmotných, nutně vízících předpisů zákona nebo stanov, aniž tyto podle příslušných předpisů (§ 49 zák.) platně byly změněny, — a jejímž důvodem jest ochrana zákona a smlouvy vůbec. Pokud tedy dovolání opakuje téměř doslovně to, co bylo uvedeno již v odvolání a vyřízeno správně již soudem odvolacím, odkazuje se dovolatelka na duvody napadeného rozsudku. K dalším dovolacím duvodům podotýká se toto: Jest pravda, že zákon rozeznává mezi jednatelem, zřízeným společenskou smlouvou (§ 16 odstavec druhý) a jednatelem ostatními (§ 16 odstavec první) a že toliko ohledně oné skupiny jednatelů připouští omezení odvolání na důležité příčiny. Avšak z toho nelze pro právní názor dovolatelky ničeho vyzískati, neboť jest pochybeným její další názor, že při správnosti výkladu, zvoleného nižšími soudy, není rozdílu mezi oběma skupinami jednatelů. Naopak. Kdežto jednatel, jenž nebyl zřízen smlouvou, má v případě odvolání náhradní nároky toliko ze smluv, t. j., když a pokud byly s ním dojednány a odvoláním porušeny, má smlouvou zřízený jednatel, bylo-li odvolání omezeno na důležité příčiny, tento náhradní nárok již tenkrát, když odvolání se stalo bez takovéto příčiny. Jest pravda, že důležitost těchto příčin zkoumá soud, avšak v řízení o žalobě dle §u 41 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. zák. toliko po stránce formální, t. j. předpokládaje správnost toho, co na odůvodnění odvolání bylo předneseno, v řízení o případné žalobě na náhradu škody po stránce pak i věcné. Poukazuje-li dovolatelka ještě k tomu, že v druhém odstavci §u 16 zákona o společnostech s r. o. nejde o ochranu jednatele, nýbrž o ochranu společníka, přehlíží, že na tomto místě zákona nijak není předpokládáno, že jednatel je zároveň společníkem, jak tomu náhodou jest v tomto případě.